

Kan Artificiell Intelligens ingå avtal?

En analys av Artificiell Intelligens och rättssubjektivitet

Lisa Haraldsson

Kandidatuppsats i handelsrätt

HARH13

VT 22

LUNDS UNIVERSITET
Ekonomihögskolan

Innehållsförteckning

Förord	6
Förkortningar.....	7
1 Inledning.....	8
1.1 Bakgrund.....	8
1.2 Syfte och frågeställningar	10
1.3 Avgränsningar	10
1.4 Metod och material	11
1.5 Forskningsläge.....	12
1.6 Disposition.....	13
2 Vem kan ingå avtal?.....	14
2.1 Inledning.....	14
2.2 Begreppen rättssubjekt, rättslig handlingsförmåga och fullmakt	15
2.2.1 Inledning.....	15
2.2.2 Teorier om rättssubjekt	15
2.2.3 Vad är ett rättssubjekt?.....	17
2.2.4 Vad är rättslig handlingsförmåga?	18
2.2.5 Vad är en fullmakt?	20
2.3 Sammanfattning och slutsatser	22
3 Vad är Artificiell Intelligens?	23
3.1 Inledning.....	23
3.2 Artificiell Intelligens betydelse och funktion	24
3.2.1 Inledning.....	24

3.2.2	Vad betyder Artificiell Intelligens?	25
3.2.3	Hur fungerar Artificiell Intelligens?	27
3.3	Sammanfattning och slutsatser	30
4	Kan Artificiell Intelligens ingå avtal?	31
4.1	Inledning	31
4.2	Kan Artificiell Intelligens vara en avtalspart eller mellanman?	32
4.2.1	Inledning	32
4.2.2	Teorier om Artificiell Intelligens som rättssubjekt	33
4.2.3	Kan Artificiell Intelligens vara ett rättssubjekt med rättslig handlingsförmåga?.....	36
4.2.4	Kan Artificiell Intelligens ha fullmakt?	39
4.3	Sammanfattning och slutsatser	40
5	Sammanfattning och slutsatser.....	42
	Käll- och litteraturförteckning	45
	Rättsfallsförteckning	51

Summary

Artificial Intelligence (AI) enables communication without human involvement. The purpose of AI is to streamline, which means reduced costs and increased profitability. However, implementing new technology is not without problems. Legal problems can be raised such as the validity of the document. This problem is based on the concepts of legal personhood and legal capacity.

The essay discusses what is required to enter into an agreement and whether AI can have legal personhood and legal capacity. If AI is considered to achieve both legal personhood and legal capacity, this may also mean that AI can enter into agreements itself.

So far, it is legal authors and within the European Union (EU) that discuss various aspects of the question of whether AI could be a legal person. Many arguments have been put forward, including that an AI should be considered a legal person and equated with a limited company. After all, much remains to be done both in the form of technical development and in form of legal analysis and argumentation regarding how AI should be treated legally and whether it should be considered a legal person or not.

I come to the conclusion that AI today has no legal personhood or legal capacity. However, AI may in some situations be recognized as an agent and act on behalf of another legal person.

Sammanfattning

Artificiell Intelligens (AI) möjliggör kommunikation utan mänskligt involverande. Syftet med AI är att effektivisera, vilket innebär minskade kostnader och ökad lönsamhet. Att implementera ny teknik är emellertid inte problemfritt. Rättsliga problem kan aktualiseras såsom handlingens giltighet. Denna problematik har sin grund i begreppen rättssubjektivitet och rättslig handlingsförmåga.

I uppsatsen diskuteras vad som krävs för att ingå avtal och huruvida AI kan inneha rättssubjektivitet och rättslig handlingsförmåga. Om AI anses uppnå både rättssubjektivitet och rättslig handlingsförmåga kan detta eventuellt också innebära att AI:n själv kan ingå avtal.

Det är hittills framförallt rättsvetenskapliga författare och inom Europeiska unionen (EU) som man diskuterar olika aspekter av frågan om AI skulle kunna utgöra ett rättssubjekt. Många argument har lagts fram, bland annat att en AI ska anses som en juridisk person och jämföras med ett aktiebolag. Trots allt återstår mycket både i form av teknisk utveckling och i form av juridisk analys och argumentation beträffande hur AI ska behandlas rättsligt och om det ska anses som ett rättssubjekt eller inte.

Den slutsats som jag kommer fram till är att AI idag inte äger någon rättssubjektivitet eller rättslig handlingsförmåga. Dock kan AI möjligen i vissa situationer tillerkännas rollen som fullmäktig och handla för ett annat rättssubjekts räkning.

Förord

Denna uppsats är en följd av ett genuint intresse för AI och personrätt. Det har varit mycket spännande att fundera över om AI kan inneha rättssubjektivitet och förmåga att ingå avtal. Jag vill rikta ett stort tack till min handledare Boel Flodgren som stöttat mig genom hela uppsatsskrivandet. Jag vill också rikta ett stort tack till Carl Brinner, som skriver kandidatuppsats inom samma ämnesområde, för spännande diskussioner. Dock står jag som ensam författare för denna uppsats och arbetet är helt mitt eget.

Lund, maj 2022.

Lisa Haraldsson

Förkortningar

ABL	Aktiebolagslagen (2005:551)
AI	Artificiell Intelligens
AI HLEG	High-level Expert Group on Artificial Intelligence
AvtL	Lag (1915:218) om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område
EU	Europeiska unionen
FB	Föräldrabalken (1949:381)
NJA	Nytt juridiskt arkiv
Prop.	Proposition
SOU	Statens offentliga utredningar

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Det talas mycket om Artificiell Intelligens (AI) och om en fjärde industriell revolution.¹ Till följd av digitaliseringen används AI idag inom många områden och fungerar effektiviserande. Ett exempel på område där AI förväntas effektivisera i form av minskade kostnader och ökad lönsamhet är inom avtalsslutande.² Många är bekanta med AI i form av smarta kontrakt.³ Däremot vad många inte tänker på är frågan om AI också kan vara en avtalspart. Det skulle innebära att AI går ifrån att anses som ett verktyg till att fungera självständigt. AI i form av en avtalspart skulle inte kräva något mänskligt involverande, vilket traditionell teknik gör.⁴

För privatpersoner kan AI framstå som en avtalspart när den uppträder i form av ett smart kylskåp. Smart innebär att kylskåpet själv kan agera och skiljer ett vanligt kylskåp genom eget handlande.⁵ När exempelvis smöret håller på att slut kan det smarta kylskåpet automatiskt beställa hem nytt smör från ICA. Beställningen från det smarta kylskåpet sker självständigt och tillsynes utan något mänskligt involverande. AI kan också framstå som avtalspart när den uppträder som en röstassistent. En röstassistent på exempelvis McDonald's tar självständigt emot beställningar från kunder. AI:n kan alltså både uppträda som en avsändare vilket det smarta kylskåpet gör när den beställer mat och som en mottagare vilket

---

¹ Svenska Dagbladet (SvD) Näringsliv, ”Nya revolutionens värde: 4 000 miljarder dollar” *SvD Näringsliv* (Stockholm 9 oktober 2020) < <https://www.svd.se/a/zgI8Qb/industriella-revolutionen-varde-4000-miljarder-dollar> > hämtad 6 april 2022.

² Trueman, Charlotte, ”How AI is impacting the UK's legal sector” *Computerworld* (Framingham 14 augusti 2019) < <https://www.computerworld.com/article/3412357/how-ai-is-impacting-the-uks-legal-sector.html> > hämtad 14 april 2022, s. 3.

³ Zapotochnyi, Andrew, ”What are Smart Contracts?” *Blockgeeks* (Toronto 11 april 2022) < <https://blockgeeks.com/guides/smart-contracts/> > hämtad 11 maj 2022.

⁴ Buyers, John, *Artificial Intelligence - The practical legal issues* (Law Brief Publishing 2018), s. 9 f. [cit. Buyers 2018].

⁵ Se definition av AI, Europeiska kommissionen. High-level expert group on artificial intelligence. A definition of AI: main capabilities and scientific disciplines, 18 december 2018, s. 1. [cit. EU-kommissionen 2018].

röstassistenten på McDonald's gör när den tar emot beställningar från kunder. I båda fallen kan det för en lekman framstå som om AI:n uppträder som avtalspart.

AI-tekniken innebär vissa utmaningar för juridiken eftersom den svenska lagstiftning som gäller har antagits under en tid när marknaden och tekniken såg annorlunda ut. Teknisk utveckling har mänskligheten länge anpassat sig efter och detsamma gäller för juridiken. Bland annat har GDPR (General Data Protection Regulation) som skyddar ens personuppgifter, sin grund i en ökad internetanvändning.⁶ Tidigare fanns inget behov av att skydda individens personuppgifter men i samband med den tekniska utvecklingen uppkom även behovet av lagstiftning. Eftersom AI är ett relativt nytt fenomen har ännu inte någon ny lagstiftning kommit men en potentiell lagstiftning diskuteras.⁷ I avvaktan på ny lagstiftning gäller befintlig lagstiftning.

Hur regleras avtalet mellan det smarta kylskåpet och matbutiken idag? Vad händer om kylskåpet beställt fel sorts smör och i fel kvantitet? Samma problematik föreligger för röstassistenten. Föreligger ett avtal mellan kunden och McDonald's genom att betala kassörskan och vad händer om röstassistenten förmedlar beställningen fel? Dessa frågor är högst relevanta eftersom avtal ingås på detta sätt i det dagliga livet. En person ingår exempelvis avtal när den kliver på bussen eller handlar mat i matbutiken genom att betala kassörskan.⁸ AI:s roll i tillkomsten av avtal i olika situationer väcker många frågor. Det handlar bland annat om vad som krävs för att ett giltigt avtal ska komma till stånd enligt gällande svensk rätt.

För att besvara denna sort av frågor krävs en djupare analys av begreppen rättssubjektivitet och rättslig handlingsförmåga. Fysiska och juridiska personer anses som rättssubjekt vilket innebär att de har rättigheter och skyldigheter. Alla rättssubjekt har emellertid inte rättslig handlingsförmåga. Till exempel har en

---

⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådan uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning).

⁷ Se Europeiska kommissionen. Förslag till Europaparlamentets och Rådets förordning om harmoniserande regler för Artificiell Intelligens (rättsakt om Artificiell Intelligens) och om ändring av vissa unionslagstiftningsakter (COM(2021) 206) (2021). [cit. EU-kommissionen 2021].

⁸ Se Ramberg, Jan & Ramberg, Christina, *Allmän avtalsrätt* (11 uppl., Norstedts Juridik 2019), s. 15. [cit. Ramberg & Ramberg 2019].

minderårig begränsad rättslig handlingsförmåga (9 kap. 1 § Föräldrabalken (1949:381)) (FB). Den rättsliga handlingsförmågan ger en person rätt att själv ingå avtal. Rättssubjektivitet är en förutsättning för att inneha rättslig handlingsförmåga.⁹ Om en AI kan anses som ett rättssubjekt och innehar rättslig handlingsförmåga enligt nuvarande lagstiftning kan det innebära att tekniken tillerkänns en självständig rätt att ingå bindande avtal.

1.2 Syfte och frågeställningar

Syftet med denna uppsats är att undersöka och analysera i vilken utsträckning AI kan uppnå rättssubjektivitet och huruvida AI innehar rättslig handlingsförmåga.

För att uppnå uppsatsens syfte ska följande frågeställningar besvaras.

- Vad krävs för att ingå rättsligt bindande avtal?
- Kan AI ingå bindande avtal som part eller som mellanman och i så fall under vilka förutsättningar?

1.3 Avgränsningar

AI är ett stort ämnesområde och väcker därav en mängd juridiska frågor. I denna uppsats begränsas frågan till om AI kan ingå avtal. Frågan om ansvar, det vill säga om AI exempelvis kan bli skadeståndsskyldig hänger ihop med frågan om hur avtalsförpliktelser skapas och fullgörs. För att kunna besvara om en AI kan bli skadeståndsskyldig måste först frågan om AI kan vara ett rättssubjekt utredas. Svaret på den frågan ger i sin tur svar på om en AI kan bli skadeståndsskyldig eller inte. Frågan om AI kan bli skadeståndsskyldig utreds emellertid inte i denna uppsats utan endast frågan om AI kan vara ett avtalssubjekt.

Uppsatsen behandlar således främst personrätt, det vill säga frågor om rättssubjektivitet och rättslig handlingsförmåga. Endast gällande svensk rätt (*de*

---

⁹ Ramberg & Ramberg 2019, s. 50.

lege lata) behandlas. En djupare beskrivning av AI-tekniken ryms inte inom ramen för denna uppsats utan beskrivning av AI-tekniken sker på ett översiktligt sätt.

1.4 Metod och material

I uppsatsen används en rättsdogmatisk metod. Den rättsdogmatiska metoden tolkar gällande rätt och klargör rättsläget.¹⁰ Den rättsdogmatiska metoden bygger på rättskälleläran. Enligt den rättsvetenskapliga författaren Aleksander Peczenik (1937-2005) gäller som princip i rättskälleläran att författningar *ska* beaktas, att förarbeten och prejudikat *bör* beaktas och att andra rättsfall, utländsk rätt samt rättsvetenskaplig litteratur *får* beaktas i juridisk argumentation.¹¹ Författningar *ska* beaktas eftersom de är rättsligt bindande. Peczeniks rättskällelära kan verka klargörande, men i verkligheten är utredningen av gällande rätt ofta mer komplicerad än så eftersom rättskällorna kompletterar varandra på olika sätt. Förarbetena ger bakgrunden till lagens innehåll eftersom de kan anses belysa lagens ändamål.¹² Rättsvetenskaplig litteratur bidrar till den juridiska argumentationen.¹³ Peczeniks rättskällehierarki ställer sig inte negativ till användning av litteratur, snarare kan litteraturen skapa ett rationellt sammanhang.¹⁴ Den rättsdogmatiska metoden är lämplig för denna uppsats eftersom uppsatsens frågeställningar bygger på svensk gällande rätt (*de lege lata*). Syftet med uppsatsen är dessutom att klargöra huruvida en AI kan agera avtalspart eller mellanman.

Uppsatsen bygger således främst på svensk lagtext, förarbeten, rättsfall och rättsvetenskaplig litteratur. Aktuell lagtext är främst föräldrabalken och Lag (1915:218) om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område (AvtL) som används för att beskriva svensk gällande rätt. Relevanta förarbeten för

---

¹⁰ Peczenik, Aleksander, *Juridikens teori och metod* (1 uppl., Fritzes Förlag 1995), s. 33. [cit. Peczenik 1995].

¹¹ Peczenik 1995, s. 35.

¹² Peczenik 1995, s. 41.

¹³ Peczenik 1995, s. 43.

¹⁴ Peczenik 1995, s. 44.

denna uppsats är Statens offentliga utredningar (SOU) och propositioner (prop.) och aktuella rättsfall är domar från Arbetsdomstolen och Högsta domstolen. Förarbeten och rättsfall används för att beskriva syftet bakom aktuell lagstiftning och hur lagstiftningen tillämpas i praktiken. Den litteratur som använts har skrivits av såväl praktiker som rättsvetenskapliga författare. Litteraturen består av både svensk och engelskspråkig litteratur. Den engelskspråkiga texten har jag själv översatt till svenska. Eventuella felöversättningar står jag således själv för. Litteraturen används för att både argumentera och problematisera vilket skapar ett rationellt sammanhang. Även europarättsligt material ingår som inslag i uppsatsen, exempelvis Europaparlamentets resolution med *rekommendationer till kommissionen om civilrättsliga bestämmelser om robotteknik*.¹⁵ Det europarättsliga materialet används för att komplettera de aktuella svenska rättskällorna. De svenska rättskällorna är begränsade beträffande AI vilket gör det europarättsliga materialet betydelsefullt. Avslutningsvis används också internetbaserat material i form av relevanta hemsidor, en podcast och elektroniskt publicerade artiklar. Dessa hittades via sökmotorn Google. Totalt användes fjorton akademiska artiklar.

1.5 Forskningsläge

Forskningen på AI-området tar sig framförallt uttryck i vetenskapliga artiklar och europarättsligt material. Sverige har ännu ingen specifik lag om AI och det finns ingen rättspraxis om AI som rättssubjekt. EU-kommissionen (Europeiska kommissionen) publicerade den 21 april 2021 ett förslag till förordning men förslaget omfattar inte AI som rättssubjekt.¹⁶ Förslaget är därför av begränsad relevans för denna uppsats. Det föreligger behov av vidare forskning beträffande AI och rättssubjektivitet.¹⁷ Bristen på lagstiftning, förarbeten och rättspraxis gör att en stor del av undersökningen måste grunda sig på rättsvetenskapliga artiklar.

---

¹⁵ Europaparlamentets resolution av den 16 februari 2017 med rekommendationer till kommissionen om civilrättsliga bestämmelser om robotteknik (2015/2103(INL)). [cit. Europaparlamentets resolution 2017].

¹⁶ EU-kommissionen 2021.

¹⁷ Många väntar på Ebers, Martin, Poncibò, Christina & Zou, Mimi antologi *Contracting and Contract Law in the Age of Artificial Intelligence* (Bloomsbury 2022), vilket ges ut 20 juni 2022.

Flera examensarbeten har skrivits om de juridiska svårigheterna med AI.¹⁸ Examensarbeten kan dock inte ses som forskning men de kan fungera vägledande och jag har haft en viss nytta av några sådana under arbetet med denna uppsats.

1.6 Disposition

I kapitel två ges en beskrivning av begreppet rättssubjekt, begreppet rättslig handlingsförmåga och vad en fullmakt är. I kapitel tre möts läsaren av en översiktlig beskrivning av AI. Beskrivningen tar form i en definition av AI och hur tekniken fungerar. I kapitel fyra utreds uppsatsens frågeställningar, det vill säga huruvida AI äger rättssubjektivitet och rättslig handlingsförmåga och huruvida AI kan ingå avtal eller uppträda som mellanman. I kapitel fem ges en sammanfattning och där presenteras också mina slutsatser.

---

¹⁸ Se Boucher, Chance, *Att avtala med maskiner*; kandidatuppsats (Umeå Universitet 2017) & Zerroug, Strömstedt, Zackaria, *Advokatens rådgivaransvar vid användandet av artificiell intelligens i samband med due diligence*, kandidatuppsats (Lunds universitet 2021).

2 Vem kan ingå avtal?

2.1 Inledning

För att kunna ingå avtal krävs rättssubjektivitet och rättslig handlingsförmåga. Rättssubjektivitet innehas av en fysisk eller juridisk person. Frågan om vad som utgör en fysisk eller juridisk person kan i vissa speciella fall vara problematisk. Dock utreds inte dessa specialfall här även om frågan om AI:s rättsliga ställning i fråga om just rättssubjektivitet kan framstå som relevant för uppsatsens tema. Utgångspunkten utgår trots det från den allmänt vedertagna betydelsen av dessa begrepp. Den fysiska personen är en levande människa och den juridiska personen är en association som tillerkänns rättssubjektivitet, det vill säga kan inneha rättigheter, skyldigheter, vara part i avtal och uppträda som part i domstol. Ett djur enligt svensk rätt anses inte som en fysisk eller juridisk person utan som en sak och kan vara föremål för annans ägande.¹⁹

Under detta kapitel kommer juristen och rättsfilosofen Wesley Newcomb Hohfelds (1879-1918) teori om rättssubjektivitet att beskrivas.²⁰ Hohfeld använder specifika begrepp i sin analys av rättssubjektivitet vilket inte kommer att översättas till svenska. En översättning skulle riskera att förändra begreppens innerbörd eftersom en entydig översättning till svenska inte finns. Därefter analyseras begreppen rättssubjekt, rättslig handlingsförmåga och fullmakt. Till sist framförs en sammanfattning och egna slutsatser.

---

¹⁹ Se Ramberg & Ramberg 2019, s. 50.

²⁰ Se Hohfeld, Wesley Newcomb, ”Fundamental Legal Conceptions as Applied in Judicial Reasoning” *Faculty Scholarship Series*. (vol. 26, Yale Law Journal 1917). [cit. Hohfeld 1917].

2.2 Begreppen rättssubjekt, rättslig handlingsförmåga och fullmakt

2.2.1 Inledning

Den romerska rätten var först med att skapa en juridisk uppdelning mellan sak och person.²¹ Begreppet person omfattade inte samtliga fysiska personer som det gör idag. Slavar ansågs inte som personer utan istället som saker och var en persons egendom.²² Trots att slavar inte ansågs som personer i juridisk mening hade de ändå vissa rättigheter och skyldigheter, exempelvis rätten att inte bli mördad.²³ Romarna var även först med idén om ett företag, alltså en organisation med rätten att äga och avtala.²⁴ Romersk rätt utövar fortfarande ett starkt inflytande på svensk rätt. Till exempel används den juridiska uppdelningen mellan sak och person idag inom svensk lagstiftning. Djur anses som saker och levande människor anses som personer.²⁵

2.2.2 Teorier om rättssubjekt

Genom historien har det funnits en mängd olika teorier om begreppet rättssubjekt.²⁶ Det handlar om vem som kan ha en rättighet och vad en rättighet egentligen består av, eller med andra ord vad det innebär att ha en rättighet. Här ska endast en idag mycket tongivande rättsfilosof nämnas, nämligen Wesley Newcomb Hohfeld.²⁷ Hohfeld karaktäriserade rättigheter som en relation mellan två fysiska parter. På så vis presenterade Hohfeld fyra kategorier av rättsliga positioner, det vill säga hur innebörden av begreppet rättssubjekt kan förstås. Enligt Hohfeld medför en plikt alltid minst ett korresponderande anspråk och en motsats.²⁸ Ett exempel är att en rättighet hos en person korresponderar med en

---

²¹ Gaius, Poste, Edward, Whittuck, E A, Greenidge, A H J, De Zulueta, Francis, *Gai Institutiones, or, Institutes of Roman Law* (4 uppl., Clarendon Press 1904), s. 122 ff. [cit. Gaius m. fl. 1904].

²² Gaius m. fl. 1904, s. 38.

²³ Gaius m. fl. 1904, s. 76 f.

²⁴ Gaius m. fl. 1904, s. 364.

²⁵ Se Ramberg & Ramberg 2019, s. 50.

²⁶ Se Kant, Immanuel, *Metaphysical Elements of Justice* (Hackett Publishing Company 1999) & Savigny, von Karl, Fredrich & Rattigan, Henry, Sir William, *Jural Relations; or, the Roman Law of Persons as Subjects of Jural Relations: Being a Translation of the Second Book of Savigny's System of Modern Roman Law* (Wildy & sons 1884).

²⁷ Hohfeld 1917.

²⁸ Hohfeld 1917, s. 710 ff.

plikt hos en annan person. Hohfeld tar upp begreppen *claim*, *liberty*, *power* och *immunity*. Om en person har en *claim* har motparten en *duty*. Motsatsen till *claim* är *no-claim*. En person med *liberty* har en motpart med en *no-claim*. Motsatsen till *liberty* är *duty*. En person med *Power* har en motpart med *liability*. Den som har *immunity* har en motpart med *no-power*. Motsatsen till *power* är *no-power* och motsatsen till *immunity* är *liability*.²⁹

För att enklare förstå Hohfelds ramverk kan begreppen illustreras på följande vis. Enligt huvudregeln råder avtalsfrihet³⁰ vilket innebär att X har en *liberty* att ingå avtal med Y eller någon helt annan. Y å sin sida har en *no-claim* att ingå avtal med X eftersom det råder avtalsfrihet. Om däremot Y ingått avtal med X så har Y en *duty* att betala X för tjänsten eller varan. X i sin tur får en *claim* att få betalt av Y. X:s *liberty* begränsas av andras *claims* mot X eftersom X då har en *duty*. Andras *claims* utgör alltså X:s *duty*, vilket kan vara i form av ett betalningsansvar. Vidare har X *power* att ändra sig och ingå avtal med någon annan än Y eller ingå avtal med Y fast med annat avtalsinnehåll. Dessutom har X *immunity* mot andra som försöker påverka hur X ska avtala. Andra kan helt enkelt inte tvinga X att ingå avtal med Y med ett specifikt avtalsinnehåll.³¹

Hohfelds analys bidrar till en medvetenhet beträffande rättigheter. De som inte är bekanta med Hohfelds analys använder begreppet rättighet på ett icke konsekvent sätt.³² Till exempel att säga ”jag har rätt (*claim*) att skriva denna uppsats” blir felaktigt. Eftersom läsaren inte har en skyldighet (*duty*) att läsa denna uppsats. Egentligen har jag en frihet (*liberty*) att skriva denna uppsats. Läsaren i sin tur omfattas av en *no-claim* att läsa uppsatsen. Denna distinktion mellan olika rättsliga positioner är relevant för att förstå dagens rättssubjektivitetsbegrepp.

Som konstaterats ovan råder enligt huvudregeln avtalsfrihet vilket innebär att en person har en frihet (*liberty*) att välja vem personen ingår avtal med. Dock behöver personen som vill ingå avtal omfattas av den rättigheten (*power*). Vem

---

²⁹ Hohfeld 1917, s. 710.

³⁰ Se Unidroit Principles art. 1.1 och PECL art. 1:102.

³¹ Se Bengtsson, Ingeman, ”Hohfeld i ekonomisk teori” i Dahlman, Christian (red), *Studier i Rättsekonomi: fetskrift till Ingemar Ståhl* (Studentlitteratur 2005), s. 11 f.

³² Hohfeld 1917, s. 710 ff.

som helst kan alltså inte ingå rättsligt bindande avtal utan det krävs både rättssubjektivitet och rättslig handlingsförmåga.³³

2.2.3 Vad är ett rättssubjekt?

Ett rättssubjekt är någon som kan ha rättigheter och skyldigheter (*rättskapacitet*).³⁴ Djur och slavar är exempel på saker som inte är rättssubjekt. Samtliga rättssubjekt kan ha tillgångar, skulder, vara part i avtal och medverka som part i domstol. Alla levande människor räknas som fysiska personer och därmed rättssubjekt.³⁵ Specialregler gäller dock för foster. Foster har getts rätten att arva trots ovetskapen om fostret kommer leva eller inte när det föds (1 kap. 1 § Ärvdabalken (1958:637)).³⁶ Enligt svensk rätt kan fysiska personer inte vara föremål för en annans ägande eftersom de är rättssubjekt. Djur däremot anses som saker och kan vara föremål för annans ägande.³⁷

En juridisk person är en association av något slag, exempelvis ett aktiebolag, ett handelsbolag eller en ekonomisk förening. Det är inte endast privatägda bolag som kan vara juridiska personer utan även offentliga organ utgör rättssubjekt. Till exempel är staten, kommuner och Allmänna arvsfonden juridiska personer med rättssubjektivitet.³⁸ Att beteckna associationer som personer är ett bildspråk.³⁹ Associationer som erkänns som juridiska personer har rättigheter, skyldigheter och möjligheten att vara part i avtal och i domstol.⁴⁰

Ett datorprogram utgör inte en juridisk person.⁴¹ Lagstiftningen reglerar hur en association blir en juridisk person. För att ta aktiebolaget som ett exempel får det juridisk personlighet vid registrering (2 kap. 4 § aktiebolagslagen (2005:551))

---

³³ Ramberg & Ramberg 2019, s. 50.

³⁴ Adlercreutz, Axel, Gorton, Lars & Lindell-Frantz, Eva, *Avtalsrätt 1* (14 uppl., Juristförlaget 2016), s. 57. [cit. Adlercreutz, Gorton & Lindell-Frantz 2016].

³⁵ Ramberg & Ramberg 2019, s. 50.

³⁶ Ibid.

³⁷ Se SOU 1992:16 *Kroppen efter döden*, s. 60.

³⁸ Adlercreutz, Gorton & Lindell-Frantz 2016, s. 57 & prop. 2020/21:139 *Ett modernt regelverk för Allmänna arvsfonden*, s. 16.

³⁹ Ramberg, Christina, *Malmströms civilrätt: reviderad av Christina Ramberg* (26 uppl., Liber 2020), s. 53. [cit. Ramberg 2020].

⁴⁰ Ibid.

⁴¹ Ramberg & Ramberg 2019, s. 50.

(ABL). Innan registrering har inte aktiebolaget några rättigheter och skyldigheter vilket betyder att aktieägarna bär rättigheterna och skyldigheterna för verksamheten fram till registrering (2 kap. 26 § 2 st. ABL).

2.2.4 Vad är rättslig handlingsförmåga?

För att en person ska kunna själv ingå avtal krävs rättssubjektivitet och rättslig handlingsförmåga (*rättshabilitet*). En fysisk person, kan sakna rättslig handlingsförmåga. Det innebär att en person kan äga saker men sakna förmågan att sälja saker.⁴² För fysiska personer krävs en uppnådd myndighetsålder, att personen är vid sina sinnens fulla bruk och inte satt under förvaltare.⁴³ Förvaltare kan tilldelas en person som inte kan ta tillvara sina ekonomiska intressen (11 kap. 7 § FB). Myndighetsåldern i Sverige är 18 år (9 kap. 1 § FB). Det är vid 18 års ålder som rättssystemet erkänner en person som vuxen och fullt ansvarig för sina egna förmögenhetsrättsliga handlingar. En fysisk person som inte fyllt 18 år kan som huvudregel inte själv rättshandla (se 9 kap. 1 § FB).

Omyndiga har förmyndare, ofta föräldrar, som har rättslig handlingsförmåga för den omyndige. Mottagare av rättshandlingar riktade mot den omyndige är också förmyndaren.⁴⁴ Undantag finns i 9 kap. 2a och 3 §§ FB. En omyndig med eget hushåll får enligt 2a § ingå rättshandlingar för daglig hushållning och uppfostran av barn. 3 § beskriver att den som fyllt 16 år får råda över vad den förvärvat genom eget utfört arbete. Full rättslig handlingsförmåga ges inte, men det skulle kunna beskrivas som att den omyndige ges en begränsad rättslig handlingsförmåga. En omyndig kan inte bli bunden av sitt egna rättshandlande men en förmyndare kan i efterhand godkänna den omyndiges rättshandling (*ratihabera*). När förmyndaren i efterhand godkänner rättshandlingen blir den bindande (9 kap. 6 § FB). Förmyndaren kan inte hålla sig passiv när det kommer till att godkänna rättshandlingen i efterhand eftersom bundenhet då inte uppstår.⁴⁵

---

⁴² Adlercreutz, Gorton & Lindell-Frantz 2016, s. 58.

⁴³ Ramberg 2020, s. 55.

⁴⁴ Adlercreutz, Gorton & Lindell-Frantz 2016, s. 57 f.

⁴⁵ Ramberg & Ramberg 2019, s. 51.

En omyndig kan alltså både köpa och sälja saker med en förmyndares godkännande.

Själva tanken med rättslig handlingsförmåga är att personen ska förstå innebörden i och konsekvensen av sina handlingar och rättsliga åtaganden. En rättshandling förutsätter normalt ett visst mått av medvetenhet och aktivitet. Djur kan på så sätt definieras som saker utan rättslig handlingsförmåga eftersom de inte kan förstå innebörden i och konsekvenserna av sitt handlande. Dock måste det inte alltid finnas aktivitet eftersom en rättshandling också kan ske konkludent som när en person kliver på en buss. Det avgörande är inte vad den rättshandlande ansåg, utan hur dens handlande uppfattades av motparten. Det befogade intrycket blir avgörande för om ett avtal kommit till stånd (*tillitsprincipen*).⁴⁶ Hur handlandet rent objektivt sett kan ha uppfattats av motparten blir således avgörande och inte avsikten hos den rättshandlande (*viljeprincipen*).⁴⁷ För att en rättshandling ska anses fullständig och fullbordad så att avtal kommer till stånd ska personen ha rättslig handlingsförmåga och företagit rättshandlingen på sätt som innebär att avtalsbundenhet uppkommer, det vill säga antingen genom uttryckligt eller konkludent rättshandlande.⁴⁸

En person som lider av psykisk störning, det vill säga inte är vid sina sinnens fulla bruk behandlas i rättslig mening på olika sätt. En psykisk störning kan vara demens.⁴⁹ En person med psykisk störning kan leda till att avtal personen ingår blir ogiltiga.⁵⁰ 1924 års lag blir emellertid inte alltid tillämplig på avtal som sluts med en person under psykisk störning. I AD 1991 nr 17 handlade det om en anställd som led av diabetes och alkoholism. Den anställde sa upp sig via telefon som arbetsgivaren också bekräftade skriftligt. Efter uppsägningens genomförande menar den anställde att uppsägningen är ogiltig eftersom han led av allvarlig alkoholism som arbetsgivaren var medveten om. Domstolen valde att inte tillämpa 1924 års lag eftersom en arbetstagers uppsägning av anställningsavtal är en

---

⁴⁶ Adlercreutz, Gorton & Lindell-Frantz 2016, s. 26 f.

⁴⁷ Adlercreutz, Gorton & Lindell-Frantz 2016, s. 60.

⁴⁸ Adlercreutz, Gorton & Lindell-Frantz 2016, s. 25 f.

⁴⁹ Prop. 1990/91:194 Om förverkande av rätt att ta arv, m.m., s. 39.

⁵⁰ Se NJA 1927 s. 141.

ensidig handling och omfattas därmed inte av 1924 års lag. Domstolen valde att inte heller tillämpa 33 eller 36 §§ AvtL vilket resulterade i att uppsägningen var giltig.

En person under psykisk störning kan tilldelas en god man eller förvaltare (11 kap. 4 och 7 §§ FB).⁵¹ En god man och förvaltare har rättslig handlingsförmåga för personen som lider av en psykisk störning. Förvaltare får inte anordnas om det räcker med en god man som tar tillvara personens intressen (11 kap. 7 § FB). En god man är inte lika inskränkande som en förvaltare eftersom personen fortfarande har viss rättslig handlingsförmåga.⁵²

Fysiska personer agerar som ställföreträdare för juridiska personer.⁵³ Det är den juridiska personen som har rättslig handlingsförmåga men en fysisk person behöver konkret utföra handlingen. Ofta är det styrelsen eller en VD som rättshandlar för bolaget. I vissa situationer kan det vara oklart vem som är avtalspart. Speciellt när avtal sluts mer och mer elektroniskt, vilket ökar en osäkerhet om motpartens identitet. Problemet löser sig genom bland annat elektronisk underskrift.⁵⁴

2.2.5 Vad är en fullmakt?

Både omyndiga och juridiska personer behöver en fysisk person som kan ingå avtal för dem. Den som representerar den omyndige kallas förmyndare och den fysiska personen som ingår avtal för den juridiska personen kallas ställföreträdare.⁵⁵

En helt annan situation är den när en representant uppträder som mellanman för ett annat rättssubjekt genom fullmakt. Han får en ställning som fullmäktig. Själva fullmaktsgivandet kallas bemyndigande.⁵⁶ En fullmäktig agerar inte som

---

⁵¹ Ramberg & Ramberg 2019, s. 53.

⁵² Se 11 kap. 9 § FB.

⁵³ Ramberg & Ramberg 2019, s. 50 f.

⁵⁴ Se Ramberg & Ramberg 2019, s. 56 f. & se även Lag (200:832) om kvalificerade elektroniska signaturer.

⁵⁵ Adlercreutz, Gorton & Lindell-Frantz 2016, s. 57 f.

⁵⁶ Dotevall & Grönfors 2016, s. 165.

avtalspart utan agerar som mellanman och skapar partsbindning mellan två andra personer, alltså huvudmannen och tredje man (10 och 25 §§ AvtL). Tre relationer uppstår, en mellan fullmäktige och huvudmannen, en mellan fullmäktige och tredje man samt en mellan huvudmannen och tredje man. En omyndig kan på så sätt vara fullmäktig eftersom fullmäktige inte själv blir part utan istället endast utgör en mellanhand.⁵⁷ Huvudmannen ger fullmäktige en rättslig möjlighet även kallad behörighet att handla gentemot tredje man för huvudmannens räkning.⁵⁸ Enligt förarbetena till avtalslagen är bestämmelserna avsedda att tillämpas extensivt och analogt.⁵⁹ Det betyder att fler situationer kan omfattas av avtalslagens regler. Dock kan en omyndig som huvudregel inte själv utfärda en fullmakt utan endast inneha en fullmakt.⁶⁰

Ett grundläggande krav för att en person ska handla enligt fullmakt är att den förstår sitt uppdrag och eventuella gränser för fullmakten. Vid komplexa inköp eller avtal kan därför en omyndig inte anses ha tillräcklig kapacitet för att utföra rättshandlingen för fullmaktsgivaren.⁶¹ Det krävs rättssubjektivitet för att vara mellanman eftersom det krävs förståelse för fullmakten och dess gränser.⁶² Ett djur kan exempelvis inte ha en fullmakt eftersom djuret inte skulle förstå fullmakten eller dess gränser.

Problem kan uppstå när fullmäktige handlar utanför fullmaktens gränser eller när tredje man inte är medveten om fullmakten. Tredje mans goda eller onda tro kring fullmakten blir aktuellt.⁶³ Tredje mans goda eller onda tro är dock inget som denna uppsats ska undersöka närmare.

---

⁵⁷ Ramberg 2020, s. 57.

⁵⁸ Adlercreutz, Gorton & Lindell-Frantz 2016, s. 182.

⁵⁹ Prop. 1975/76:81 *Med förslag om ändring i lagen (1915:218) om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område, m.m.* & SOU 1996:40 *Till statsrådet och chefen för Justitiedepartementet*, s. 119.

⁶⁰ Adlercreutz, Gorton & Lindell-Frantz 2016, s. 59.

⁶¹ Dotevall, Rolf, *Fullmakt och immateriella tjänster* (Norstedts Juridik 2013), s. 78.

⁶² Ibid.

⁶³ Adlercreutz, Gorton & Lindell-Frantz 2016, s. 242 f.

2.3 Sammanfattning och slutsatser

För att själv ingå avtal krävs både rättssubjektivitet och rättslig handlingsförmåga. Fysiska och juridiska personer är rättssubjekt. Teknik och djur anses enligt svensk rätt inte som rättssubjekt. Rättslig handlingsförmåga tillkommer fysiska personer som är myndiga, vid sina sinnens fulla bruk och inte under förvaltarskap. För juridiska personer är fysiska personer ställföreträdare som handlar och tecknar avtal för organisationens räkning. Den fysiska personen blir ställföreträdare och ställföreträdaren kan i sin tur ge behörighet till en fullmäktig. Den som innehar en fullmakt behöver vara ett rättssubjekt eftersom förståelse för fullmakten och dess gränser krävs.

De slutsatser som kan dras är att det är viktigt att skilja på en rättighet och en frihet. För att själv ingå bindande avtal krävs rättssubjektivitet och rättslig handlingsförmåga. En person utan eller med begränsad rättslig handlingsförmåga kan ingå avtal för annans räkning genom en fullmakt. Personen blir inte själv avtalspart utan en mellanman som gör avtalsbindningen möjlig. Reglerna i avtalslagen tillämpas analogt och extensivt vilket möjliggör en bred tillämpning av fullmaktsreglerna.

3 Vad är Artificiell Intelligens?

3.1 Inledning

Det har länge funnits ett behov av att effektivisera och att bygga maskiner för just effektiviseringsändamål. Dessa funderingar har funnits ända sedan 1300-talet.⁶⁴ AI tog därefter fart år 1943 i form av artificiella neuroner. Artificiella neuroner är en konstgjord motsvarighet till den mänskliga hjärnans viktigaste beståndsdelar.⁶⁵ Därefter har utvecklingen av AI skett skiftande. Forskningen var i princip helt stilla mellan år 1960 och 1980.⁶⁶ Idag kan tekniken anses utvecklas för varje dag, till och med för varje timme.⁶⁷ Flera stora aktörer använder idag AI i sin verksamhet och planerar att fortsätta involvera tekniken. Spotify använder exempelvis AI-teknik på användares lyssningshistorik för att skapa album med musik som passar just den användaren.⁶⁸

En hel uppsats skulle kunna ägnas åt att beskriva AI och AI-teknik. En så omfattande beskrivning ges emellertid inte i denna uppsats utan här ges en allmänt och generellt hållen beskrivning. Det finns idag ingen legaldefinition av AI men en definition av High-level Expert Group on Artificial Intelligence (AI HLEG) kommer att presenteras. Därefter sker en allmän beskrivning av AI-teknik och dess funktion. Avslutningsvis presenteras en sammanfattning och egna slutsatser.

---

⁶⁴ Danielsson, Lars & Lindström, Karin, ”Det här är AI och så funkar det” *Techworld* (Sverige 25 januari 2021) < <https://techworld.idg.se/2.2524/1.699032/ai-sa-funkar> > hämtad 6 april 2022. [cit. Danielsson & Lindström 2021].

⁶⁵ Danielsson & Lindström 2021.

⁶⁶ Ibid.

⁶⁷ Buyers, John, *Artificial Intelligence - The practical legal issues* (Law Brief Publishing 2018), s. 1. [cit. Buyers 2018].

⁶⁸ Buyers 2018, s. 1.

3.2 Artificiell Intelligens betydelse och funktion

3.2.1 Inledning

AI har redan förändrat sättet på vilket många företag fungerar. Ledande verksamheter som redan använder AI förbereder sig för ytterligare förändringar. De företag som inte har eller planerar använda AI-teknik löper stor risk att konkurreras ut.⁶⁹ Ett företag som använder AI kan exempelvis tillhandahålla samma produkt men för ett mycket förmånligare pris än företag som inte använder AI. Vad gäller exempelvis användningen av AI inom praktisk juridisk verksamhet, utgör granskning av avtal en tidskrävande uppgift om granskningen ska utföras av fysiska personer. För en AI som använder textanalys sker processen både snabbare och noggrannare.⁷⁰ Textanalys innebär att AI:n lär sig att känna igen ord och betydelsen med orden vilket gör att AI:n kan identifiera brister med ett avtal utifrån orden som används eller inte används i ett avtal.⁷¹ Den fysiska juristen granskar exempelvis ett par utvalda hyresavtal för att bilda sig en uppfattning av samtligt innehåll. Att granska samtliga hyresavtal hade tagit alldeles för lång tid för den fysiska juristen. AI däremot kan granska samtliga hyresavtal eftersom granskningen sker mycket fortare och därmed blir det också mer noggrant.⁷²

Det är inte nödvändigt att se AI som ett potentiellt hot för juristen. AI kan istället ses som ett underlättande och effektiviserande verktyg som innebär ökade affärsmöjligheter.⁷³ AI-system hjälper juristen med uppgifter som annars är svårt att ta betalt för. Grovt påstått kan det förklaras som att det arbetet som en AI tar över är delar av en jurists arbete som juristen ändå inte tjänar pengar på.⁷⁴

Det talas idag mycket om AI-teknik vilket resulterar i att begreppet ibland används felaktigt. Viktigt att komma ihåg är att mycket av vad företagen inför är

---

⁶⁹ Deloitte, ”Developing legal talent / Stepping into the future law firm” *Deloitte* (London februari 2016) < <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/uk/Documents/audit/deloitte-uk-developing-legal-talent-2016.pdf> > hämtad 14 april 2022, s. 2. [cit. Deloitte 2016].

⁷⁰ Trueman, Charlotte, ”How AI is impacting the UK's legal sector” *Computerworld* (Framingham 14 augusti 2019) < <https://www.computerworld.com/article/3412357/how-ai-is-impacting-the-uks-legal-sector.html> > hämtad 14 april 2022, s. 3 & Buyers 2018, s. 7.

⁷¹ Buyers 2018, s. 7.

⁷² Se Zerroug, Strömstedt, Zackaria, *Advokatens rådgivaransvar vid användandet av artificiell intelligens i samband med due diligence*, kandidatuppsats (Lunds universitet 2021), s. 5.

⁷³ Se Jan Dernestam som är Managing Partner på Mannheimer Swartling i *AI-podden* (2021) AI är en affärsmöjlighet [podcast], 27 maj 2021. < <https://ai-podden.se> > hämtad 22 april 2022.

⁷⁴ Ibid.

digitaliserat och inte AI. Därför är det angeläget att skilja på teknik i sig och vad som utgör AI. Dock är givetvis digitaliseringen en förutsättning för att AI-system ska komma till.

3.2.2 Vad betyder Artificiell Intelligens?

AI var länge svårdefinierat fram till år 2018 när EU-kommissionen definierade AI som ”[...] system som uppvisar intelligent beteende genom att analysera sin miljö och vidta åtgärder – med viss grad av självständighet – för att uppnå särskilda mål.[...]”⁷⁵ Sju månader senare ger AI HLEG anordnad av EU-kommissionen en uppdaterad definition som tydliggör lydelsen enligt följande:

”Artificial intelligence (AI) refers to systems designed by humans that, given a complex goal, act in the physical or digital world by perceiving their environment, interpreting the collected structured or unstructured data, reasoning on the knowledge derived from this data and deciding the best action(s) to take (according to pre-defined parameters) to achieve the given goal. AI systems can also be designed to learn to adapt their behaviour by analysing how the environment is affected by their previous actions.

As a scientific discipline, AI includes several approaches and techniques, such as machine learning (of which deep learning and reinforcement learning are specific examples), machine reasoning (which includes planning, scheduling, knowledge representation and reasoning, search, and optimization), and robotics (which includes control, perception, sensors and actuators, as well as the integration of all other techniques into cyber-physical systems).”⁷⁶

Intelligens är ett vagt begrepp men inom AI syftar intelligens på rationalitet. AI:n handlar rationellt genom att välja det bästa tillvägagångssättet för att uppnå ett visst mål.⁷⁷ Den data som stoppas in är för ett AI-system ettor och nollor. För att kunna agera rationellt måste datan omformuleras till information. AI-systemet måste därefter resonera kring informationen för att få ut det bästa handlings sättet för att uppnå det bästa resultatet. När handlingsplanen är fastställd är AI-systemet redo för att prestera. AI-system handlar däremot inte alltid rationellt och utifrån

---

⁷⁵ Europeiska kommissionen. Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, Europeiska rådet, Rådet, europeiska ekonomiska och sociala kommittén och regionkommittén Artificiell intelligens för Europa. COM(2018)237 (2018), s. 1.

⁷⁶ Europeiska kommissionen. High-level expert group on artificial intelligence. A definition of AI: main capabilities and scientific disciplines, 18 december 2018, s. 7. [cit. EU-kommissionen 2018].

⁷⁷ EU-kommissionen 2018, s. 1 f.

det bästa alternativet. Bristande rationalitet kan ha sin grund i begränsad data eller tid.⁷⁸ Till exempel krockade Ubers självkörande bil år 2018 med en person som omkom. Den självkörande bilen hade inte blivit inmatad med information om att en person kan gå med ett föremål framför sig, vilket i denna situation var en cykel. Den självkörande bilen ansågs emellertid inte ansvarig för händelsen.⁷⁹ Rationalitet är dock inte det enda som utgör intelligens, men det är en viktig del inom AI.⁸⁰

Den ovan beskrivna rationella AI:n är en enkel version av ett AI-system. Denna AI:n lär sig inte över tid vilket istället ett lärande rationellt system gör.⁸¹ Definitioner kan därmed skilja sig beroende på vilket AI-system som åsyftas. En lärande rationell AI handlar och därefter analyserar i form av resonemangsregler och besluts-metoder hur framgångsrikt handlandet var. På så sätt kan en lärande rationell AI lära sig av sina tidigare handlingar och prestera bättre över tid.⁸²

Europaparlamentet anger i en resolution fem kriterier för att en robot ska anses vara intelligent.⁸³ För det första ska förekomsten av sensorer tillåta den att utbyta data med omgivningen. För det andra krävs förmåga att lära av erfarenheter och integrera med omgivningen. För det tredje ska förekomst av materiellt stöd finnas och för det fjärde förmåga att anpassa sig. För det femte krävs också frånvaron av liv i biologisk mening.⁸⁴ Europaparlamentet kommer fram till att en robot som uppnår intelligens kan behöva en egen rättslig status, elektronisk person.⁸⁵

---

⁷⁸ EU-kommissionen 2018, s. 1 f.

⁷⁹ BBC, "Uber's self-driving operator charged over fatal crash", *BBC* (London 16 September 2020) <<https://www.bbc.com/news/technology-54175359>> hämtad 27 april 2022.

⁸⁰ EU-kommissionen 2018, s. 1 f.

⁸¹ EU-kommissionen 2018, s. 3.

⁸² *Ibid.*

⁸³ Europaparlamentets resolution av den 16 februari 2017 med rekommendationer till kommissionen om civilrättsliga bestämmelser om robotteknik (2015/2103(INL)), s. 5. [cit. Europaparlamentets resolution 2017].

⁸⁴ Europaparlamentets resolution 2017, s. 5.

⁸⁵ Europaparlamentets resolution 2017, s. 12.

3.2.3 Hur fungerar Artificiell Intelligens?

Det är viktigt att skilja på olika AI-system eftersom de är utformade för olika ändamål. Till exempel är systemet för en AI som en röstassistent inte detsamma som systemet för en AI som en robot.

AI kan vara maskininlärning vilket innebär förmåga att skaffa sig egen kunskap genom att utvinna mönster från rådata. AI som maskininlärning lär sig själv efter varje utförd uppgift.⁸⁶ Maskininlärning skiljer sig inte väsentligt från en traditionell dator. För att fungera behöver båda systemen datoriserad hårdvara och mjukvara. Maskininlärning har dock en mjukvara som fungerar självlärande vilket en traditionell dator inte har.⁸⁷ Maskininlärning kan beskrivas bestå av tre delar, nämligen 1) modell, hur systemet är strukturerat och designat, 2) parametrar, som anger vilken data som stoppas in för AI:n att lära sig av, 3) lärande som består av algoritmer som bearbetar datan. Algoritmer i sig behöver inte innebära någon maskininlärning.⁸⁸ Data i sin tur kan delas upp i strukturerad data och icke-strukturerad data. Strukturerad data är organiserad utifrån färdiga regler. Icke-strukturerad data är helt enkelt inte organiserad.⁸⁹ Samtliga system med maskininlärning behöver bli tränade.⁹⁰ Systemen blir tränade genom inmatning av bilder. AI-systemets sätt att lära sig genom bilder kan likställas med hur vi människor använder syn. Maskininlärningen läser av sin omgivning och agerar baserat på vad den ser och vad det den ser innebär. Inmatningen av bilder behöver nödvändigtvis inte ske av en människa. Inmatningen kan också ske genom en annan AI.⁹¹ Det finns flera typer av maskininlärning. En av de mest lyckade sådana är djupinlärning. AI som djupinlärning är en enklare version av neurala nätverk. En AI som använder neurala nätverk kan förenklat beskrivas efterlikna den mänskliga hjärnan.⁹² AI som djupinlärning kan använda större mängder av

---

⁸⁶ Negri, Avila, MC Sergio, "Robot as Legal Person: Electronic Personhood in Robotics and Artificial Intelligence" *frontiers in Robotics and AI* (Lausanne 23 december 2021) < <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/frobt.2021.789327/full> > hämtad 14 april 2022, s. 4. [cit. Negri 2021] & Buyers 2018, s. 15.

⁸⁷ Buyers 2018, s. 9.

⁸⁸ Buyers 2018, s. 9 f.

⁸⁹ EU-kommissionen 2018, s. 3.

⁹⁰ Buyers 2018, 10 f.

⁹¹ Käll, Jannice, "Rätten automatiserande", i Noll, Gregor (red), *AI, digitalisering och rätten - En lärobok* (Studentlitteratur 2021), s. 34.

⁹² Danielsson & Lindström 2021.

data men fungerar på samma sätt som annan maskininlärning. Svårigheter med djupinlärning är transparensen eftersom den mänskliga kontrollen begränsas.⁹³

AI HLEG beskriver hur AI-tekniken kan delas upp i två huvudgrupper, en grupp som refererar till resonemang och lärande och en annan grupp som är robotik.⁹⁴ Resonemang har koppling till datan som matas in. Datan som matas in omvandlas till information. När AI:n fått fram information ska den resonera utifrån informationen. Resonemang sker genom planering, sökning inom olika möjligheter och optimering bland olika möjliga lösningar till problemet. Slutligen ska AI:n bestämma vilken handling som ska vidtas. Lärande inkluderar maskininlärning, neurala nätverk, djupinlärning och många andra inlärningstekniker. Genom teknikerna kan AI-system lära sig att lösa icke specificerade problem.⁹⁵ AI:n ska alltså kunna vara lika lösningsorienterad som en människa.

AI kan fungera som en robot. Robotik kan beskrivas som AI i den fysiska världen. Till skillnad från de andra AI-systemen måste en robot med AI inkludera maskinteknik och kontrollteorier.⁹⁶ Robotar är konstruerade för att ersätta visst mänskligt handlande. Även om robotik inte bör förväxlas med AI, är det onekligen att dessa områden idag är mer och mer sammanflätade. Sammanflätningen beror främst på förbättringen av olika metoder, den ökande tillgängligheten av mängder data och ökningen av beräkningskraft.⁹⁷ Den mest uppmärksammade AI-roboten är företaget Hanson Robotics robot Sophia. Robot Sophia följer en algoritm med tidigare utarbetade texter för att kunna svara på intervjufrågor.⁹⁸ Sophia kan uppskatta känslor hos motparten under en konversation. Sophia har även egna känslor som ungefär efterliknar känslor hos en människa. Beroende på vilken data som bearbetas och vilken situation Sophia

---

⁹³ Buyers 2018, s. 15.

⁹⁴ EU-kommissionen 2018, s. 4.

⁹⁵ Ibid.

⁹⁶ EU-kommissionen 2018, s. 5.

⁹⁷ Se Buyers 2018, s. 4.

⁹⁸ Parviainen, Jaana & Coeckelbergh, Mark, "The Political Choreography of the Sophia Robot: Beyond Robot Rights and Citizenship to Political Performances for the Social Robotics Market" *AI & SOCIETY* (Brighton 12 november 2020) < <https://link.springer.com/article/10.1007/s00146-020-01104-w> > hämtad 14 april 2022. [cit. Parviainen & Coeckelbergh 2020].

befinner sig i kan hon ha en begränsad form av medvetenhet. Dock kan Sophia fortfarande inte anses lika intelligent som en människa och därmed inte uppnå stark AI.⁹⁹

Stark AI är en AI som kan prestera i stort sett som en människa. Svag AI är AI-system som kan prestera en eller några specifika uppgifter. Det finns många svårigheter med att bygga en stark AI. Till exempel krävs sunt förnuft, självinsikt och förmågan att hitta sitt egna syfte.¹⁰⁰ Det finns ytterligare svårigheter när vissa beslut AI:n gör inte går att spåra. En sådan AI kallas för black box AI.¹⁰¹ Black box AI innebär att AI:n tar data och utan att få någon slags vägledning lär sig av datan.¹⁰²

Idag finns det ingen AI som kvalificeras som en stark AI eftersom det brister beträffande sunt förnuft, självinsikt och förmågan att hitta sitt egna syfte. Svag AI är alltså så långt tekniken hittills kommit och kan vara i form av Netflix filmrekommendationer. Varför det kallas för svag AI är för att AI:n inte kan utföra något som den inte har tränats till att utföra. Att svag AI skulle vara mindre bra stämmer inte. Den starka AI:n ska kunna lära sig vad som helst, applicera sin intelligens på olika problem som den sedan ska kunna lösa. AI:n ska kunna resonera, planera, bedöma, ta beslut och vara kreativ. För att lyckas skapa en stark AI behöver maskiner få ett medvetande, precis som den mänskliga hjärnan. Det är först då som en maskin kan beskrivas ha mänsklig intelligens. Om stark AI ens kan uppnås finns delade meningar om.¹⁰³

---

⁹⁹ Hanson Robotics, ”Sophia” < <https://www.hansonrobotics.com/sophia/> > hämtad 28 april 2022.

¹⁰⁰ EU-kommissionen 2018, s. 6.

¹⁰¹ Ibid.

¹⁰² Konstantine, Arkoudas & Bringsjord, Selmer, ”Philosophical foundations”, i Frankish, Keith & Ramsey, M William (red), *The Cambridge handbook of artificial intelligence* (Cambridge University Press 2014), s. 165. [cit. Konstantine & Bringsjord 2014].

¹⁰³ Kloub, Maha, ”Artificiell intelligens: Vad är det för något?” *Studentlogg* (Stockholm 28 oktober 2020) < <https://www.kth.se/blogs/studentbloggen/2020/10/artificiell-intelligens-vad-ar-det-for-nagot/> > hämtad 28 april 2022.

3.3 Sammanfattning och slutsatser

Det finns idag ingen legaldefinition av AI men vad de flesta kan vara överens om är att det krävs någon form av intelligens för att en AI ska skilja sig från traditionell teknik. AI kan både användas som element i en teknik och utgöra huvuddelen i en teknik. Vanligast är dock att AI-system är som en komponent snarare än ett självständigt system.

AI kan vara i form av maskininlärning eller robotik. Robotik inkluderar maskininlärning och kontrollteorier. En AI kan både vara svag och stark. Stark AI finns ännu inte eftersom en AI inte uppfyller kriterierna sunt förnuft, självinsikt och förmågan att hitta sitt egna syfte. Svag AI är alltså så långt som tekniken hittills har kommit.

Europaparlamentet tar upp förslaget om ett tredje rättssubjekt. Tillsammans med fysisk och juridisk person skulle det också kunna finnas elektronisk person. Ett nytt rättssubjekt skulle innebära att rättigheter och skyldigheter inte endast tillkommer fysiska och juridiska personer utan nu även elektroniska personer. Elektronisk person är dock inget rättssubjekt som finns idag.

De slutsatser som kan dras är att AI-teknik är mer avancerat än traditionell teknik. AI-teknik kan exempelvis lära sig över tid och handla rationellt. Dock kan inte AI idag definieras som något annat än teknik. AI uppfyller inte kraven för att anses som en stark AI, vilket hade kunnat möjliggöra en annan definition. Delade åsikter finns beträffande om AI någonsin kommer uppnå kraven för att definieras som stark.

4 Kan Artificiell Intelligens ingå avtal?

4.1 Inledning

Det kan konstateras att personbegreppet är föränderligt och har förändrats över tid. Till exempel har organisationer gått från att inte anses som ett rättssubjekt till att anses som en juridisk person med rättslig handlingsförmåga.

Under detta kapitel ska det undersökas om AI idag kan ingå avtal, det vill säga om AI kan anses vara ett rättssubjekt och inneha rättslig handlingsförmåga samt om AI:n kan agera mellanman enligt svensk rätt. Därefter ges en sammanfattning och egna slutsatser.

De rättssubjekt som Sverige erkänner idag är fysisk och juridisk person. Kan en AI passa in under något av dessa två rättssubjekt? Om det visar sig att en AI kan anses som en fysisk eller juridisk person återstår fortfarande frågan om AI:n innehar rättslig handlingsförmåga. Rättslig handlingsförmåga tillkommer den som är myndig, vid sina sinnens fulla bruk och inte under förvaltarskap.

För ett aktiebolag krävs registrering för att erkännas som ett rättssubjekt. Den rättsliga handlingsförmågan för aktiebolaget behöver i sin tur utövas av en fysisk person. Den fysiska personen kan vara en ställföreträdare eller inneha en rättslig fullmakt. Om AI:n också kan uppfylla kraven för att inneha rättslig handlingsförmåga kan AI idag enligt svensk rätt inneha rättigheter, skyldigheter, vara part i avtal och medverka som part i domstol. Om inte en AI kan ha rättslig handlingsförmåga återstår frågan om en AI kan agera mellanman genom en fullmakt. För att kunna agera fullmakt krävs rättssubjektivitet och förståelse för uppdraget och dess gränser.

4.2 Kan Artificiell Intelligens vara en avtalspart eller mellanman?

4.2.1 Inledning

Under år 2014 ökade försäljningen av robotar med 29%.¹⁰⁴ Sysselsättningen har ökat konstant till följd av den tekniska utvecklingen av AI.¹⁰⁵ Investeringar har även ökat både inom och utanför EU.¹⁰⁶ Funderingar som kommer med denna utveckling är hur maskinens direkta och indirekta effekter på samhället kommer att se ut. Det finns en möjlighet att AI på sikt överträffar människans intelligens.¹⁰⁷

När nu så intelligent teknik utvecklas blir frågan om AI trots allt skulle kunna anses som ett rättssubjekt med rättslig handlingsförmåga? I och med att robottekniken utvecklas kan det anses som att robotar med AI går ifrån att anses som ett objekt till att anses som ett subjekt.¹⁰⁸ AI som en robot kan mer och mer liknas vid en människa, både till utseende och intelligens. Googles AI i form av en chatbot fick människor att tro att de chattade med en människa, när det i själva verket var en robot. Chatbotten använde sig av olika mänskliga mönster för att själv skapa ett liknande beteende.¹⁰⁹

Bör AI behandlas på liknande sätt som en levande människa? De som försökt jämföra AI med en levande människa har mött stor kritik. Kritiken handlar bland annat om att människor förstår världen och andra människor på ett sätt som teknik aldrig skulle kunna göra. Människors kapacitet till fantasi skulle en AI aldrig kunna erhålla.¹¹⁰ Det framförs tydligt att det krävs en levande människa för att kunna kallas för en fysisk person. En AI bör alltså inte omfattas av definition fysisk person. Alternativet kvar är att se AI:n som en juridisk person för att uppnå kravet på rättssubjektivitet. Inom det området rör det sig om delade

---

¹⁰⁴ Europaparlamentets resolution 2017, s. 1.

¹⁰⁵ Ibid.

¹⁰⁶ Europeiska kommissionen. Vitbok, om artificiell intelligens - en EU-strategi för spetskompetens och förtroende (COM(2020) 65) (2020), s. 4.

¹⁰⁷ Europaparlamentets resolution 2017, s. 3.

¹⁰⁸ Buyers 2018, s. 4.

¹⁰⁹ Baraniuk, Chris, "How online 'chatbots' are already tricking you", *BBC* (London 9 juni 2014) < <https://www.bbc.com/future/article/20140609-how-online-bots-are-tricking-you> > hämtad 28 april 2022.

¹¹⁰ Konstantine & Bringsjord 2014, s. 47.

uppfattningar.¹¹¹ Om en AI inte själv har kapacitet att ingå avtal kvarstår frågan om en AI kan agera mellanman i form av en fullmakt. Även inom detta området råder delade uppfattningar.¹¹²

4.2.2 Teorier om Artificiell Intelligens som rättssubjekt

Utifrån Hohfelds ramverk skulle AI i ett avtalsförhållande beskrivas på följande vis. En person som vill ingå avtal med en AI har en *no-power* och AI:n har en *immunity*.¹¹³ En människa har inte kompetens att ingå avtal med saker och en AI blir därmed immun mot sådana avtal eftersom teknik definieras som sak. Att applicera Hohfelds analys på en AI kan verka främmande men trots Hohfelds argument att endast fysiska personer kan inneha rättigheter kan situationen ovan med AI öppna upp en ny diskussion.¹¹⁴ Att se AI:n som den med *immunity* eller *no-power* gör det möjligt att se AI:n som ett avtalssubjekt.

Somliga motsätter sig starkt att det skulle krävas ny lagstiftning för att erkänna AI som ett rättssubjekt. De menar att koden (hårdvaran och mjukvaran) kan ses som lagstiftning. Att se koden som lag möjliggör att utvecklingen av AI kan ske mer effektivt.¹¹⁵ Det problematiska med det synsättet är att om kod jämföras med lagstiftning går lagstiftandet från riksdagen till privata företag. I Sverige är det endast riksdagen som kan stifta lagar, inte privata företag. Däremot kan argumentet att lagstiftning inte behövs ändå ha fog för sig. Om befintliga lagar kan appliceras på AI finns det ingen större vits med att skapa nya lagar. Flera länder såsom USA, Japan och Kina har dock redan i viss mån vidtagit lagstiftning avseende robotik och AI.¹¹⁶ Lagstiftningen omfattar emellertid inte huruvida AI kan anses som ett rättssubjekt med rättslig handlingsförmåga. Kinas lagstiftning

---

¹¹¹ Se Boucher, Chance, *Att avtala med maskiner*; kandidatuppsats (Umeå Universitet 2017), s. 12 ff.

¹¹² Se Powell, Dalton, "Autonomous systems as legal agents: directly by the recognition of personhood or indirectly by the alchemy of algorithmic entities" (vol. 18, *Duke Law & Technology Review* 2020), s. 327 ff.

¹¹³ Se Kurki, AJ, Visa, *A theory of legal personhood* (University Press 2019), s. 58. [Kurki 2019].

¹¹⁴ Se Kurki 2019, s. 59 f.

¹¹⁵ Negri 2021, s. 2.

¹¹⁶ Europaparlamentets resolution 2017, s. 3.

omfattar exempelvis hur och i vilken mån AI-algoritmer får användas.¹¹⁷ Det verkar också i samband med EU:s förslag till förordning som presenterades år 2021 att det kommer komma någon form av harmoniserad lagstiftning. EU-kommissionens förslag syftar till att skapa en enhetlig, rättslig ram för utveckling, kommersialisering och användning av AI inom EU:s räckvidd. Förslaget bygger på ett riskbaserat tillvägagångssätt genom att analysera risker med AI-system.¹¹⁸

Det argument som har förts fram beträffande AI som ett rättssubjekt är att om företag kan anses som juridiska personer ska även robotar med AI kunna omfattas av denna definition.¹¹⁹ Begreppet juridisk person är något konstruerat, abstrakt och metaforiskt. Syftet med argumentet är att visa att objekt redan idag erkänns som rättssubjekt med rättslig handlingsförmåga. Argumentet är emellertid inte problemfritt. Juridiska personer företräds av fysiska personer vilket en AI inte på samma sätt gör eller skulle göras eftersom syftet med AI är att ersätta mänskliga uppgifter.¹²⁰ En lösning på problemet skulle kunna vara att AI:n ensam ska styra exempelvis ett aktiebolag för att på så sett erkännas som en juridisk person vilket redan existerar i rättssystemet.¹²¹ Om AI:n exempelvis handlar utanför aktiebolagets behörighet kan handlandet spåras till aktiebolaget.¹²² Problematik med förslaget är att AI:n rent rättsligt inte blir en juridisk person för att AI:n styr aktiebolaget. Aktiebolaget blir en juridisk person vid registrering och AI:n skulle istället bli en ställföreträdare eller fullmäktig som rättshandlar för aktiebolaget. Till exempel blir en människa som är VD eller med i styrelsen i ett aktiebolag ingen juridisk person utan människan erkänns fortfarande som en fysisk person och som ställföreträdare alternativt fullmäktig. Eftersom en AI inte är ett rättssubjekt blir ett aktiebolag som enbart styrs av en AI inte möjligt.

---

¹¹⁷ Holland, Makenzie, "China's AI regulations face technical challenge" *TechTarget* (Newton 17 mars 2022) < <https://www.techtarget.com/searchenterpriseai/news/252514781/Chinas-AI-regulations-face-technical-challenge> > hämtad 12 maj 2022.

¹¹⁸ EU-kommissionen 2021, s. 1.

¹¹⁹ Se Turner, Jacob, *Robot Rules: Regulating artificial intelligence* (Palgrave Macmillan Cham 2019).

¹²⁰ Se Chopra, Samir & White, Laurence, *A legal theory for autonomous artificial agents* (University of Michigan press 2011), s. 16. [cit. Chopra & White 2011] & Brožek, Bartosz & Jakubiec, Marek, "On the legal responsibility of autonomous machines" (vol. 25, Springer Netherlands 2017), s. 301 f.

¹²¹ Se Powell, Dalton, "Autonomous systems as legal agents: directly by the recognition of personhood or indirectly by the alchemy of algorithmic entities" (vol. 18, Duke Law & Technology Review 2020), s. 315 f.

¹²² Ibid.

Vidare kan det i teorin diskuteras om en AI inte anses som ett rättssubjekt om det kan omfattas av rättigheter likt ett djur vilket anses som en sak. Ett argument för att djur ska definieras som saker är för att de inte kan fullgöra och förstå sin plikt. Problematiskt med argumentet är att människor inte alla gånger uppfyller förståelse för sina plikter. En levande människa anses oavsett som ett rättssubjekt men det som påverkas av människans förståelse är den rättsliga handlingsförmågan. Hur som helst används definitionen att djur är saker. Rättigheter för djur kan vara lagar om hantering och skötsel (2 kap. djurskyddslag (2018:1192)). Djur har tilldelats vissa rättigheter och i viss form skyldigheter. En hund som exempelvis biter en person kan få konsekvenser. Dock blir det hundens ägare som betalar eventuell ersättning på grund av det strikta ansvaret (19 § Lag (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter).¹²³ Till exempel i NJA 1947 s. 594 ansågs en hundägare ansvarig för skada som hunden orsakat på en cyklist. För att koppla ovan situation till Hohfelds analys kan situationen beskrivas som att ägaren till en hund har en skyldighet (*duty*) att betala skadestånd för skada som uppkommer på grund av hunden. Den skadelidande har en rätt (*claim*) att få skadestånd av ägaren för skada som orsakats av ägarens hund. Detta skulle innebära att en hund har en skyldighet (*duty*) att inte bita andra människor och människorna har i sin tur en rätt (*claim*) att inte bli bitna av hundar. Om personen blir biten av en hund ska skadestånd utgå från ägaren till hunden. Om en hund nu kan omfattas av *duties* kan hunden också omfattas av *claims* och *no-claims*.¹²⁴ Om en AI kan anses likna ett djur skulle det i sig inte påverka huruvida en AI kan ingå avtal eller agera mellanman. Dock möjliggör det att en AI kan omfattas av vissa rättigheter och skyldigheter som i sin tur går ifrån definitionen av ett verktyg.

---

¹²³ Se även 3 kap. 5 § skadeståndslag (1972:207) där föräldrar som är vårdnadshavare till ett barn har ett strikt ansvar.

¹²⁴ Se Bengtsson, Ingeman, ”Hohfeld i ekonomisk teori” i Dahlman, Christian (red), *Studier i Rättsekonomi: festskrift till Ingemar Ståhl* (Studentlitteratur 2005), s. 11 f.

4.2.3 Kan Artificiell Intelligens vara ett rättssubjekt med rättslig handlingsförmåga?

Hittills har AI-teknik inte komplicerat avtalsrätten på något annat sätt än att utväxling kan ske elektronsikt. Till exempel kan två parter komma överens om att köpa eller sälja någon form av egendom och att avtalet ska vara i form av ett smart kontrakt. Ett smart kontrakt kan förenklat beskrivas som ett självständigt och digitalt avtal.¹²⁵ Det är fortfarande parternas vilja som ligger till grund för avtalet (*viljeprincipen*). En annan naturlig tolkning av gällande rätt är att det elektroniska meddelandet anses avsänt när den fysiska personen gett systemet instruktioner som behövs för att skicka meddelandet och därefter får bekräftat att instruktionerna godkänts.¹²⁶ Kan emellertid den avtalsrättsliga regleringen tillämpas på AI-teknik som fungerar utan mänskligt involverande? Till exempel utan att en människa knappar in att smöret håller på att ta slut eller utan att en människa säger vilka beställningar röstassistenten ska ta emot. Enligt ett synsätt skulle det kunna finnas en hypotetisk vilja från ägaren till det smarta kylskåpet att när smöret tar slut vill ägaren köpa nytt smör. För röstassistenten kan ägarens hypotetisk vilja vara att ta emot så många beställningar som möjligt. Dock stämmer inte den hypotetiska viljan alla gånger. Enligt förarbeten till avtalslagen ska inte endast en maskinell vilja kunna läggas till grund för ett avtal. Att inte ge utrymme för en maskinell vilja visar på hur AI ska ses som teknik och ett verktyg för mänsklig vilja. Alltså inte som ett subjekt med egen vilja.¹²⁷

AI tillerkänns idag inte någon rättssubjektivitet. AI erkänns därmed varken som en fysisk eller juridisk person. Föräldrabalken och specifika lagar för juridiska personer anses därmed inte tillämpliga på en AI. AI:n ska därför definieras som en sak likt traditionell teknik. Djur definieras också som en sak och hundägare har ett strikt ansvar beträffande tillsyn.¹²⁸ Lagar angående tillsyn och strikt ansvar kan tänkas komma även för AI. I vart fall ger EU-kommissionen förslag på människans strikta ansvar beträffande AI. Till exempel krav på tillsyn innan AI-

---

¹²⁵ Zapotochnyi, Andrew, ”What are Smart Contracts?” *Blockgeeks* (Toronto 11 april 2022) < <https://blockgeeks.com/guides/smart-contracts/> > hämtad 11 maj 2022.

¹²⁶ SOU 1996:40 *Till statsråder och chefen för Justitiedepartementet*, s. 124.

¹²⁷ SOU 1996:40 *Till statsrådet och chefen för Justitiedepartementet*, s. 121 f.

¹²⁸ Se Lag (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter.

systemet släpps ut på marknaden eller tas i bruk.¹²⁹ Dock blir reglerna egentligen riktade till de som skapar eller använder AI-system och inte riktade mot AI:n.

Europaparlamentet föreslår i en resolution att begreppet elektronisk person införs.¹³⁰ Att införa definitionen elektronisk person skulle innebära att en ny rättssubjektivitet skapas. Definitionen har dock inte tagits i bruk utan EU-kommissionen har valt att istället gå på ett striktare ansvar beträffande AI. Det strikta ansvaret innebär att mänskligt involverande krävs när det kommer till användning av stark AI.¹³¹ Den svenska regeringen ställer sig i sin tur positiv till en harmoniserad reglering av AI.¹³² Denna slag av reglering går i sin tur ifrån tanken med att erkänna en AI som ett rättssubjekt. Mer och mer pekar därför mot att en AI kommer rättsligt behandlas likt ett djur. Alltså en sak som omfattas av vissa rättigheter och skyldigheter. Till exempel skulle en AI kunna omfattas av ett strikt ansvar och rätten att erhålla upphovsrätt till konst den skapat.¹³³

Rättssubjektivitet är en förutsättning för rättslig handlingsförmåga. Utan rättssubjektivitet kan inte rättslig handlingsförmåga innehas. Eftersom AI idag inte anses som ett rättssubjekt kan det inte heller inneha rättslig handlingsförmåga. Det kan i dagsläget tolkas som att rättssystemet skyddar personer från att ingå avtal med AI likt rättssystemet skyddar omyndiga från att ingå avtal.¹³⁴ Som tidigare framförts kan en omyndig inte bli bunden av sitt egna rättshandlande men en förmyndare kan i efterhand godkänna den omyndiges inköp (*ratihabera*). När förmyndaren godkänner inköpet blir rättshandlingen bindande (9 kap. 6 § FB). Den omyndige har en begränsad rättslig handlingsförmåga. Kan AI analogt omfattas av dessa regler trots avsaknad av rättssubjektivitet? Alltså kan det smarta kylskåpet beställa nytt smör, vilket i sig inte är ett bindande avtal, för att godkännas i efterhand av ägaren till kylskåpet? Detsamma gäller för röstassistenten, kan beställningar tas emot, vilket inte utgör bindande avtal, för att

---

¹²⁹ EU-kommissionen 2021.

¹³⁰ Europaparlamentets resolution 2017, s. 12.

¹³¹ EU-kommissionen 2021.

¹³² Regeringskansliet, faktapromemoria 2020/21:FPM109 *Förordning om artificiell intelligens*, s. 2.

¹³³ Se Lopucki, M., Lynn, ”Algorithmic Entities” (Washington University Law Review 2018) s. 890 f.

¹³⁴ Jfr. Ramberg & Ramberg 2019, s. 51.

sedan godkännas av röstassistentens ägare? Den omyndige är dock en fysisk person med rättssubjektivitet. En omyndig kan dessutom ha en begränsad rättslig handlingsförmåga. En AI däremot uppfyller inte kraven för ett rättssubjekt eller rättslig handlingsförmåga vilket gör denna sort av analogisk tillämpning omöjlig.¹³⁵ Det svenska rättssystemet bygger helt enkelt på rättssubjektivitet och förståelse beträffande innebörden i och konsekvensen av handlingar och rättsliga åtaganden.¹³⁶ Enligt en del författare kan AI redan i praktiken rättshandla trots att rättsordningen ännu inte erkänt AI som ett rättssubjekt.¹³⁷ De menar att en AI kan anses inneha en begränsad rättslig handlingsförmåga likt en omyndig.¹³⁸ Samtliga verkar dock överens om att AI inte självständigt kan bära rättsligt ansvar likt en vuxen människa eller ett registrerat aktiebolag. Dock är en AI med begränsad rättslig handlingsförmåga idag fortfarande inte möjligt enligt svensk gällande rätt.

Skulle en AI kunna jämföras med en person vid psykisk störning. Alltså att avtal som ingås med en AI blir ogiltiga eftersom AI:n inte kan anses vara psykiskt kapabel. Det skulle kunna tolkas som att eftersom en AI inte är fullt utvecklad, tekniken saknar exempelvis sunt förnuft, självinsikt och förmågan att hitta sitt egna syfte kan det teoretiskt beskrivas som en psykisk störning. I praktiken skulle koden och programvaran för AI:n utgöra vilket psykiskt tillstånd AI:n befunnit sig i vid avtalets ingående. Om en AI kan jämföras med någon under psykisk störning, kan AI:n då också bli tilldelad en god man eller förvaltare? Avtal som sluts med en person under en psykisk störning blir enligt huvudregeln ogiltiga enligt 1924 års lag alternativt 33 och 36 §§ AvtL. Om en AI kan tilldelas en god man eller förvaltare skulle en AI kunna handla genom dem. Avtal skulle därmed kunna slutas med en god man eller förvaltare till AI:n. Huruvida föräldrabalken eller 1924 års lag kan tillämpas analogt på saker är inte uttalat från den svenska lagstiftaren och den svenska högsta domstolen. Slutsatsen måste därmed bli att en

---

¹³⁵ Jfr. Ramberg & Ramberg 2019, s. 51.

¹³⁶ Se Montoya, Fridström, Therése, ”Ett litet steg för HD, ett stort språng för personrätten - En kommentar till NJA 2015 s. 851” *SvJT* (Sverige 2016) < <https://svjt.se/svjt/2016/523> > hämtad 29 april 2022.

¹³⁷ Se Kerr, Ian, ”Spirits in the material world: intelligent agents as intermediaries in electronic commerce” (vol. 22, *Dalhousie Law Journal* 1999), s. 197. [cit. Kerr 1999], Smed, Suzanne, ”Intelligent software agents and agency law” (vol. 14, *Santa Clara Computer and High-Technology Law Journal* 1998), s. 503. [cit. Smed 1998] & Chopra & White 2011, s. 26.

¹³⁸ Se Kerr 1999, s. 240, Smed 1998, s. 507.

AI idag inte kan omfattas av 1924 års lag eller föräldrabalken på grund av att AI definieras som sak. Det kan anses främmande om en sådan analogi är möjlig eftersom det svenska rättssystemet bygger på rättssubjektivitet.¹³⁹

4.2.4 Kan Artificiell Intelligens ha fullmakt?

Det ställs inga större krav på fullmäktigen mer än att det ska vara ett rättssubjekt som innehar tillräcklig förmåga att förstå uppdraget och eventuella gränser. En AI kan agera självständigt och kan fungera med minimal mänsklig inblandning. Användaren av en AI har minimal makt över hur AI:n utför sina uppgifter. Syftet är dessutom att AI:n ska klara sig själv och utföra självständiga uppgifter. Hur en AI förväntas fungera kan anses vara likt ett fullmaktsförhållande. Vissa anser att det inte finns något hinder mot att behandla AI analogt som fullmäktig.¹⁴⁰ Vid fullmakt gäller reglerna i andra kapitlet avtalslagen, vilket ska tillämpas extensivt och analogt.¹⁴¹

De författare, som studerats vid arbetet med denna uppsats verkar överens om att tillämpa reglerna om fullmakt analogt på en AI skulle vara det bästa sättet att få in AI i gällande rättssystem eftersom en analogi inte skulle kräva stora förändringar i lagstiftningen.¹⁴² Att stifta ny lag eller ändra i gällande lag är mycket tidskrävande vilket innebär att gällande rätt ska tillämpas i så stor grad som möjligt. Dessutom uppträder AI redan likt en fullmäktig eftersom den integrerar självständigt med sin miljö.¹⁴³ En analog tillämpning av avtalslagen förhindrar inte att AI senare erkänns som ett rättssubjekt.¹⁴⁴

Kritik mot att tillämpa fullmaktsreglerna analogt har framförts eftersom det skulle innebära att en skev riskfördelning bildas eller att tredje mans skyddsintresse försvinner. Om en AI är fullmäktig blir det extra problematiskt för tredje man med

---

¹³⁹ Se Montoya, Fridström, Therése, ”Ett litet steg för HD, ett stort språng för personrätten - En kommentar till NJA 2015 s. 851” *SVJT* (Sverige 2016) < <https://svjt.se/svjt/2016/523> > hämtad 29 april 2022.

¹⁴⁰ Chopra & White 2011, s. 24.

¹⁴¹ SOU 1996:40 *Till statsrådet och chefen för Justitiedepartementet*, s. 119.

¹⁴² Se Chopra & White 2011, s. 23, Kerr 1999, s. 247 & Smed 1998, s. 504 f.

¹⁴³ Scherer, Matthew, ”Of Wild Beasts and Digital Analogues: The Legal Status of Autonomous Systems” (vol. 19, Nevada Law Journal 2018), s. 286. [cit. Scherer 2018].

¹⁴⁴ Se Scherer 2018, s. 289 f.

att avgöra fullmaktens gränser. Tredje mans goda och onda tro blir svårbedömt eftersom det är teknik som uppträder som mellanman för fullmaktsgivarens räkning.¹⁴⁵ Det finns dock de som menar att tredje man inte alls påverkas då det alltid finns en fysisk huvudman.¹⁴⁶ Det har också riktats kritik som går ut på att AI inte kan representera en person förrän AI själv erkänns som en juridisk person.¹⁴⁷ Alltså måste AI först erkännas som ett rättssubjekt för att sedan kunna representera ett annat rättssubjekt.

Att tillämpa fullmaktens regler analogt på en AI hade varit en användbar lösning eftersom AI:n själv inte blir avtalspart utan en mellanman vilket inte kräver rättslig handlingsförmåga. Dock är det omöjligt i praktiken eftersom det svenska rättssystemet bygger på rättssubjektivitet även för den som är mellanman.¹⁴⁸

4.3 Sammanfattning och slutsatser

Sammanfattningsvis erkänns inte AI idag som ett rättssubjekt med rättslig handlingsförmåga enligt svensk rättsordning. AI kan alltså inte själv ingå bindande avtal så som den svenska rättsordningen ser ut idag. Medan det finns flera författare som hävdar att en juridisk personlighet krävs för AI, menar istället andra på att en AI inte ska erkännas som ett rättssubjekt utan istället definieras som sak.

Att jämställa AI som en sak är så långt som lagstiftningen har kommit. På grund av att AI är teknik kan det inte omfattas av någon annan definition än sak. Saker kan emellertid omfattas av rättigheter, exempelvis omfattas djur av djurskyddslagen. Människan har ett strikt ansvar över exempelvis sin hund och bär eventuella skadestånd och ersättning för hunden. Att omfattas av rättigheter,

---

¹⁴⁵ Jfr Adlercreutz, Gorton & Lindell-Frantz 2016, s. 186 ff.

¹⁴⁶ Scherer 2018, s. 287.

¹⁴⁷ Se Andrade, Fransisco, Novais, Paulo, Machado, José & Neves, José, "Contracting agents: legal personality and representation" (vol. 15, *Artificiell Intelligence and Law* 2007), s. 357 ff.

¹⁴⁸ Montoya, Fridström, Therése, "Ett litet steg för HD, ett stort språng för personrätten - En kommentar till NJA 2015 s. 851" *SvJT* (Sverige 2016) < <https://svjt.se/svjt/2016/523> > hämtad 29 april 2022. & Bayern, Shawn, "The Implications of Modern Business-Entity Law for the Regulation of Autonomous Systems" (vol. 19, *Stanford Technology Law Review* 2015), s. 95.

skyldigheter och strikt ansvar verkar också kunna passa in på en AI. EU-kommissionen ger i vart fall strikt ansvar över AI som ett förslag till reglering snarare än AI som ett eget rättssubjekt.

Beträffande fullmakt skulle AI idag redan kunna beskrivas utföra uppgifter som en fullmäktig. Det smarta kylskåpet köper smör för huvudmannens räkning. Röstassistenten tar emot beställningar för sin huvudman. En fullmäktig blir inte själv avtalspart utan är en mellanman men det är fortfarande fullmäktige som gör avtalet möjligt. Inom denna diskussion rör det sig också om delade meningar. Somliga anser att befintliga regler om fullmakt i avtalslagens andra kapitel kan tillämpas analogt på en AI. Andra tycker inte att fullmaksreglerna kan tillämpas analogt eftersom AI ännu inte erkänns som ett rättssubjekt och då ska AI inte heller kunna handla för ett annat rättssubjekt.

Den svenska lagstiftaren och den svenska högsta domstolen har inte uttalat sig om huruvida de svenska reglerna om rättssubjektivitet och rättslig handlingsförmåga kan tillämpas på AI eller hur de ska tolkas beträffande avtal med AI. Slutsatsen kan därmed dras att en AI inte själv kan ingå rättsligt bindande avtal, eller agera mellanman.

5 Sammanfattning och slutsatser

För att vara part i avtal krävs rättssubjektivitet. För att själv ingå avtal och bli avtalspart krävs både rättssubjektivitet och rättslig handlingsförmåga. Rättssubjektivitet har fysiska personer vilket är levande människor. Undantag föreligger för foster som har en arvsrätt innan födsel (1 kap. 1 § Ärvdabalken). Juridiska personer är privata och offentliga organisationer. Djur och teknik anses enligt svensk rätt som saker. Rättslig handlingsförmåga har en fysisk person som är myndig, vid sina sinnens fulla bruk och inte under förvaltarskap. En juridisk person behöver en fysisk person som bärare av den rättsliga handlingsförmågan. Den personen kallas för ställföreträdare eller fullmäktig.

Hur ser det ut för det smarta kylskåpet som automatiskt beställer smör från ICA när det håller på att ta slut? Och för röstassistenten som tar emot beställningar på McDonald's? Idag finns det inte teknik som uppnår kraven för stark AI. För att AI ska anses som stark krävs sunt förnuft, självinsikt och förmågan att hitta sitt egna syfte. Det är alltså vad som skiljer oss människor från AI, eller det som begränsar en AI från att anses som ett rättssubjekt. Eftersom en AI inte anses som ett rättssubjekt kan det därmed inte heller ha rättslig handlingsförmåga. Det har diskuterats om ett eventuellt tredje rättssubjekt vilket skulle vara elektronisk person. EU-kommissionen verkar däremot gå ifrån diskussionen om ett tredje rättssubjekt och mer mot en AI under mänsklig kontroll. Alltså att människan ska inneha ett strikt ansvar över AI:n. Det strikta ansvaret kan jämföras med en ägares strikta ansvar över sin hund. Ansvar kopplas därmed till ett rättssubjekt i detta fall en fysisk person och inte saken, i detta fall en hund.

Trots att AI så småningom kanske uppnår tillräcklig intelligens såsom mänsklig intelligens kan man ändå ställa sig tveksam till huruvida rättssubjektivitet ändå inte kommer att tillerkännas denna teknik. Vidare gäller, så som utvecklingen idag ser ut, att det kommer vara en harmoniserad reglering av AI på EU-nivå snarare

än specifik svensk lagstiftning. Dock har länder såsom Kina och USA redan påbörjat egen lagstiftning beträffande AI-teknik och fortsätter en utveckling inom rätten. Dock rör denna reglering inte hur en AI ses som ett rättssubjekt utan reglerna omfattar det tekniska.

Frågan blir om en lagstiftning överhuvudtaget behövs. Ny teknik måste inte nödvändigtvis innebära ny rätt. Den allmänt hållna avtalslagen är exempelvis från år 1915 och tillämpas fortfarande idag på avtal, trots ökad användning av teknik. Somliga hänvisar till koden som AI:n har och menar att koden kan ses som lagstiftning. Däremot är det riksdagen som stiftar lagar och inte privata företag såsom Google. Problematik med speciallagar och harmoniserade regler kan i sin tur gå ifrån tanken med att lagstiftningen ska vara teknikneutral och flexibel. Dock, om specialregler eller en harmoniserad reglering väljs så kan det i sin tur bidra till en ökad förutsägbarhet (*förutsägbarhetsprincipen*) som inte är lika varierande från fall till fall.

Att se AI som en fullmäktig genom analogisk tolkning av avtalslagen anser vissa författare vara möjligt. Syftet med en fullmakt passar in på hur en AI förväntas fungera. En analogisk tillämpning skulle enligt författarna också vara det mest lämpliga att få in AI i gällande lagstiftning. Det ger dock AI ingen självständig avtalsposition men det möjliggör att en AI kan handla som mellanman och därmed vara en del i att göra avtalet möjligt.

I slutändan är det kanske tryggt att veta att avtal ingås med en fysisk person och att den fysiska personen respektive den juridiska personen, som den fysiska personen kan vara ställföreträdare för, är rättsligt bunden och kan bära konsekvenserna. Det är iallafall det vi är vana och bekväma med.

Det kan anses något långsökt att försöka ge ett objekt en roll som är avsedd för rättssubjekt. Dock har en utveckling av rättssubjektivitet tidigare skett som exempelvis för associationer. Det kan därmed komma en tidpunkt när det inte längre anses motiverat att AI ska vara underordnad människan. I takt med utvecklingen kommer det kanske falla naturligt att robotar med AI innehar en juridisk personlighet. Emellertid anser jag att en utveckling som bygger på

digitalisering är på väg och AI kommer ta över många arbeten då detta redan är ett faktum. I samband med den digitala utvecklingen är kanske inte AI som rättssubjektivitet så långt borta. Dock, verkar EU inte vilja ge bort denna bedömning till medlemsstaterna utan EU vill se en harmoniserad lagstiftning där människan har kontroll och ansvar över AI. Jag anser att det sannolikt kommer krävas någon form av reglering som exempelvis människans strikta ansvar och klarhet i hur AI klassificeras inom rättssystemet. Inte minst krävs en legaldefinition av begreppet AI.

Min slutsats blir att AI inte kan ses som ett rättssubjekt och mycket talar för att en sådan definition inte heller kommer att utvecklas. AI fungerar idag som ett verktyg och i takt med att AI:n mer och mer går ifrån definitionen av ett verktyg och till att fungera självständigt kommer en diskussion om regler beträffande strikt ansvar och tillsyn för den som skapar AI:n och för den som använder AI:n. AI kommer på så sett alltid vara under mänskligt ägande och mänsklig kontroll.

Käll- och litteraturförteckning

Offentligt tryck

Sverige

SOU 1992:16. *Kroppen efter döden.*

SOU 1996:40. *Till statsrådet och chefen för Justitiedepartementet.*

Prop. 1975/76:81. *Med förslag om ändring i lagen (1915:218) om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område, m.m..*

Prop. 1990/91:194. *Om förverkande av rätt att ta arv, m.m..*

Prop. 2020/21:139. *Ett modernt regelverk för Allmänna arvsfonden.*

Regeringskansliet. Faktapromemoria 202/21: FPM109. *Förordning om artificiell intelligens.*

Europeiska unionen

Europaparlamentet: Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning).

Europaparlamentet: Europaparlamentets resolution av den 16 februari 2017 med rekommendationer till kommissionen om civilrättsliga bestämmelser om robotteknik (2015/2103(INL)) (2017). [cit. Europaparlamentets resolution 2017].

Europeiska kommissionen: High-level expert group on artificial intelligence. A definition of AI: main capabilities and scientific disciplines (2018). [cit. EU-kommissionen 2018].

Europeiska kommissionen: Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, Europeiska rådet, Rådet, europeiska ekonomiska och sociala kommittén och regionkommittén Artificiell intelligens för Europa (COM(2018) 237) (2018).

Europeiska kommissionen: Vitbok, om artificiell intelligens - en EU-strategi för spetskompetens och förtroende (COM(2020) 65) (2020).

Europeiska kommissionen: Förslag till Europaparlamentets och Rådets förordning om harmoniserande regler för Artificiell Intelligens (rättsakt om Artificiell Intelligens) och om ändring av vissa unionslagstiftningsakter (COM(2021) 206) (2021). [cit. EU-kommissionen 2021].

Litteratur

Adlercreutz, Axel, Gorton, Lars & Lindell-Frantz, Eva, *Avtalsrätt 1* (14 uppl., Juristförlaget 2016). [cit. Adlercreutz, Gorton & Lindell-Frantz 2016].

Andrade, Fransisco, Novais, Paulo, Machado, José & Neves, José, "Contracting agents: legal personality and representation" (vol. 15, *Artificiell Intelligence and Law* 2007).

Boucher, Chance, *Att avtala med maskiner*; kandidatuppsats (Umeå Universitet 2017).

Buyers, John, *Artificial Intelligence - The practical legal issues* (Law Brief Publishing 2018). [cit. Buyers 2018].

Bayern, Shawn, "The Implications of Modern Business-Entity Law for the Regulation of Autonomous Systems" (vol. 19, *Stanford Technology Law Review* 2015).

Brożek, Bartosz & Jakubiec, Marek, "On the legal responsibility of autonomous machines" (vol. 25, *Springer Netherlands* 2017).

Bengtsson, Ingeman, "Hohfeld i ekonomisk teori" i Dahlman, Christian (red), *Studier i Rättsekonomi: festskrift till Ingemar Ståhl* (Studentlitteratur 2005).

Chopra, Samir & White, Laurence, *A legal theory for autonomous artificial agents* (University of Michigan press 2011). [cit. Chopra & White 2011].

Dotevall, Rolf, *Fullmakt och immateriella tjänster* (Norstedts Juridik 2013).

Ebers, Martin, Poncibò, Christina & Zou, Mimi, *Contracting and Contract Law in the Age of Artificial Intelligence* (Bloomsbury 2022).

Gaius, Poste, Edward, Whittuck, E A, Greenidge, A H J, De Zulueta, Francis, *Gai Institutiones, or, Institutes of Roman Law* (4 uppl., Clarendon Press 1904). [cit. Gaius m. fl. 1904].

Hohfeld, Wesley Newcomb, *Some fundamental legal conceptions as applied in judicial reasoning* (vol. 26, Yale Law Journal 1917). [cit. Hohfeld 1917].

Kant, Immanuel, *Metaphysical Elements of Justice* (Hackett Publishing Company 1999).

Konstantine, Arkoudas & Bringsjord, Selmer, "Philosophical foundations", i Frankish, Keith & Ramsey, M William (red) *The Cambridge handbook of artificial intelligence* (Cambridge University Press 2014). [cit. Konstantine & Bringsjord 2014].

Kerr, Ian, "Spirits in the material world: intelligent agents as intermediaries in electronic commerce" (vol. 22, Dalhousie Law Journal 1999). [cit. Kerr 1999].

Käll, Jannice, "Rätten automatiserande", i Noll, Gregor (red), *AI, digitalisering och rätten - En lärobok* (Studentlitteratur 2021).

Kurki, AJ, Visa, *A theory of legal personhood*. (Oxford University Press 2019). [Kurki 2019].

Lopucki, M., Lynn, "Algorithmic Entities" (Washington University Law Review 2018).

Powell, Dalton, ”Autonomous systems as legal agents: directly by the recognition of personhood or indirectly by the alchemy of algorithmic entities” (vol. 18, Duke Law & Technology Review 2020).

Peczenik, Aleksander, *Juridikens teori och metod* (1 uppl., Fritzes Förlag 1995). [cit. Peczenik 1995].

Ramberg, Jan & Ramberg, Christina, *Allmän avtalsrätt* (11 uppl., Norstedts Juridik 2019). [cit. Ramberg & Ramberg 2019].

Ramberg, Christina, *Malmströms civilrätt: reviderad av Christina Ramberg* (26 uppl., Liber 2020). [cit. Ramberg 2020].

Smed, Suzanne, ”Intelligent software agents and agency law” (vol. 14, Santa Clara Computer and High-Technology Law Journal 1998). [cit. Smed 1998].

Savigny, von Karl, Fredrich & Rattigan, Henry, Sir William, *Jural Relations; or, the Roman Law of Persons as Subjects of Jural Relations: Being a Translation of the Second Book of Savigny's System of Modern Roman Law* (Wildy & sons 1884).

Scherer, Matthew, ”Of Wild Beasts and Digital Analogues: The Legal Status of Autonomous Systems” (vol. 19, Nevada Law Journal 2018). [cit. Scherer 2018].

Turner, Jacob, *Robot Rules: Regulating artificial intelligence* (Palgrave Macmillan Cham 2019).

Zerroug, Strömstedt, Zackaria, *Advokatens rådgivaransvar vid användandet av artificiell intelligens i samband med due diligence*, kandidatuppsats (Lunds universitet 2021).

Internetkällor

BBC, ”Uber’s self-driving operator charged over fatal crash”, *BBC* (London 16 September 2020) < <https://www.bbc.com/news/technology-54175359> > hämtad 27 april 2022.

Baraniuk, Chris, "How online 'chatbots' are already tricking you", *BBC* (London 9 juni 2014) < <https://www.bbc.com/future/article/20140609-how-online-bots-are-tricking-you> > hämtad 28 april 2022.

Danielsson, Lars & Lindström, Karin, "Det här är AI och så funkar det" *Techworld* (Sverige 25 januari 2021) < <https://techworld.idg.se/2.2524/1.699032/ai-sa-funkar> > hämtad 6 april 2022. [cit. Danielsson & Lindström 2021].

Deloitte, "Developing legal talent / Stepping into the future law firm" *Deloitte* (London februari 2016) < <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/uk/Documents/audit/deloitte-uk-developing-legal-talent-2016.pdf> > hämtad 14 april 2022. [cit. Deloitte 2016].

Hanson Robotics, "Sophia" < <https://www.hansonrobotics.com/sophia/> > hämtad 28 april 2022.

Holland, Makenzie, "China's AI regulations face technical challenge" *TechTarget* (Newton 17 mars 2022) < <https://www.techtarget.com/searchenterpriseai/news/252514781/Chinas-AI-regulations-face-technical-challenge> > hämtad 12 maj 2022.

Kloub, Maha, "Artificiell intelligens: Vad är det för något?" *Studentblogg* (Stockholm 28 oktober 2020) < <https://www.kth.se/blogs/studentbloggen/2020/10/artificiell-intelligens-vad-ar-det-for-nagot/> > hämtad 28 april 2022.

Montoya, Fridström, Therése, "Ett litet steg för HD, ett stort språng för personrätten - En kommentar till NJA 2015 s. 851" *SvJT* (Sverige 2016) < <https://svjt.se/svjt/2016/523> > hämtad 29 april 2022.

Negri, Avila, MC Sergio, "Robot as Legal Person: Electronic Personhood in Robotics and Artificial Intelligence" *frontiers in Robotics and AI* (Lausanne 23 december 2021) < <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/frobt.2021.789327/full> > hämtad 14 april 2022. [cit. Negri 2021].

Parviainen, Jaana & Coeckelbergh, Mark, "The Political Choreography of the Sophia Robot: Beyond Robot Rights and Citizenship to Political Performances for

the Social Robotics Market” *AI & SOCIETY* (Brighton 12 november 2020) < <https://link.springer.com/article/10.1007/s00146-020-01104-w> > hämtad 14 april 2022. [cit. Parviainen & Coeckelbergh 2020].

Svenska Dagbladet (SvD) Näringsliv, ”Nya revolutionens värde: 4 000 miljarder dollar” *SvD Näringsliv* (Stockholm 9 oktober 2020) < <https://www.svd.se/a/zgL8Qb/industriella-revolutionen-varde-4000-miljarder-dollar> > hämtad 6 april 2022.

Trueman, Charlotte, ”How AI is impacting the UK's legal sector” *Computerworld* (Framingham 14 augusti 2019) < <https://www.computerworld.com/article/3412357/how-ai-is-impacting-the-uks-legal-sector.html> > hämtad 14 april 2022.

Zapotochnyi, Andrew, ”What are Smart Contracts?” *Blockgeeks* (Toronto 11 april 2022) < <https://blockgeeks.com/guides/smart-contracts/> > hämtad 11 maj 2022.

Övriga källor

AI-podden (2021) AI är en affärsmöjlighet [podcast], 27 maj 2021. < <https://ai-podden.se> > hämtad 22 april 2022.

Rättsfallsförteckning

Sverige

Nytt juridiskt arkiv

NJA 1927 s. 141

NJA 1947 s. 594

Arbetsdomstolen

AD 1991 nr 17